

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL VALSTYBINIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ, KURIOSE ŠVIETIMO,
MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA ĮGYVENDINA SAVININKO (DALININKO)
TEISES IR PAREIGAS, TINKLO VYSTYMO 2022 METŲ BENDROJO PLANO
PATVIRTINIMO**

2022 m. d. Nr. V-
Vilnius

Vadovaudamasi Profesinio mokymo įstaigų tinklo vystymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. V-271 „Dėl Profesinio mokymo įstaigų tinklo vystymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 18.3 papunkčiu,

t v i r t i n u Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo vystymo 2022 metų bendrąjį planą (pridedama).

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
švietimo, mokslo ir sporto
ministro 2022 m. d.
įsakymu Nr. V-

VALSTYBINIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ, KURIOSE ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA ĮGYVENDINA SAVININKO (DALININKO) TEISES IR PAREIGAS, TINKLO VYSTYMO 2022 METŲ BENDRASIS PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo vystymo 2022 metų bendrasis planas (toliau – Planas) numato valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo (toliau – Tinklas) tvarkymą ir vystymą 2022 metais, jo tikslą, uždavinius, prioritetus, vertinimo kriterijus, valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ir struktūros pertvarkos planą.

2. Plano paskirtis – racionaliai naudojant išteklius, sukurti veiksmingai veikiančią, prieinamą profesinio mokymo įstaigų, vykdančių darbo rinkos poreikius atitinkančias profesinio mokymo programas, tinklą, kartu:

2.1. sudaryti palankias sąlygas asmenims įgyti kvalifikaciją;

2.2. sudaryti galimybes asmenims, besimokantiems pagal profesinio mokymo programą, pagal poreikį kartu įgyti pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą, gauti pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, socialinę pedagoginę ir kitą švietimo pagalbą;

2.3. derinant atitinkamame regione veikiančių profesinių mokymo įstaigų profesinio mokymo programas su regione veikiančių įmonių poreikiais, atsisakant perteklinio turto, sukurti prielaidas kokybiškam profesiniam mokymui, efektyviam finansų panaudojimui, optimaliam investavimui į profesinio mokymo infrastruktūrą bei žmogiškuosius išteklius.

II SKYRIUS ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR PRIELAIDOS TINKLUI VYSTYTI

PIRMASIS SKIRSNIS VALSTYBINIŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ TINKLO BŪKLĖ

3. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2021 m. rugsėjo 1 d. savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendino 56 profesinio mokymo įstaigose. Pirminis ir tęstinis profesinis mokymas teikiamas 55 profesinio mokymo įstaigose, vienoje – Vilniaus technologijų mokymo ir reabilitacijos centre – tik pirminis profesinis mokymas.

4. Įgyvendinant valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo vystymo 2018–2020 m. ir 2021 m. bendruosius planus:

4.1. 2018 metais reorganizuotos 3 profesinio mokymo įstaigos: Druskininkų amatų mokykla prijungta prie Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro; Šilutės turizmo ir verslo paslaugų mokykla prijungta prie Šilutės žemės ūkio mokyklos; Alytaus dailiųjų amatų mokykla prijungta prie Kauno taikomosios dailės mokyklos ir įkurtas Kauno taikomosios dailės mokyklos Alytaus filialas. Likviduotas Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro Juknaičių skyrius. Prie Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro Kurorto verslo skyriaus prijungti Nidos ir Pervalkos skyriai;

4.2. 2019 m. reorganizuotos 7 profesinio mokymo įstaigos: Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokykla sujungta su Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centru ir įkurtas Profesinio mokymo centras „Žirmūnai“; Simno žemės ūkio mokykla prijungta prie Alytaus profesinio rengimo centro ir įkurtas Alytaus profesinio rengimo centro Žemės ūkio skyrius; Anykščių technologijos mokykla prijungta prie viešosios įstaigos Alantos technologijos ir verslo mokyklos ir įkurtas viešosios įstaigos Alantos technologijos ir verslo mokyklos Anykščių filialas; Aukštadvario žemės ūkio mokykla prijungta prie viešosios įstaigos Elektrėnų profesinio mokymo centro ir įkurtas viešosios įstaigos Elektrėnų profesinio mokymo centro Aukštadvario skyrius; Žeimelio technologijų ir verslo mokykla prijungta prie Joniškio žemės ūkio mokyklos ir įkurtas Joniškio žemės ūkio mokyklos Žeimelio filialas; Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla prijungta prie viešosios įstaigos Panevėžio profesinio rengimo centro ir įkurtas viešosios įstaigos Panevėžio profesinio rengimo centro Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio padalinys. Likviduotas Kėdainių profesinio rengimo centro Transporto ir verslo skyrius;

4.3. 2020 metais reorganizuotos 5 profesinio mokymo įstaigos: viešoji įstaiga Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokykla sujungta su Klaipėdos laivininkų mokykla ir įkurtas Jūrinio sektoriaus darbuotojų rengimo centras; Kaišiadorių technologijų ir verslo mokykla prijungta prie Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos ir įkurtas Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos Kaišiadorių skyrius; Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla prijungta prie Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokyklos (dabar – Vilniaus agroekologijos mokymo centras) ir įkurtas Vilniaus agroekologijos mokymo centro filialas – Dieveniškių Simono Karczmaro amatų kiemas; Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykla prijungta prie Vilniaus technologijos ir dizaino kolegijos ir įkurtas Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos profesinio mokymo skyrius. Likviduotas Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro skyrius Pravieniškių pataisos namuose; viešosios įstaigos Elektrėnų profesinio mokymo centro Pravieniškių Aukštadvario skyriai; Joniškio žemės ūkio mokyklos Žeimelio filialas. Įsteigtas suaugusiųjų skyrius Švenčionių profesinio rengimo centre ir viešojoje įstaigoje Telšių regioniniame profesinio mokymo centre; suaugusiųjų ir jaunimo skyrius viešojoje įstaigoje Kretingos technologijos ir verslo mokykloje; suformuotos jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo ugdymo klasės Alytaus profesinio rengimo centre;

4.4. 2021 m. reorganizuota viena profesinio mokymo įstaiga – Veisiejų technologijos ir verslo mokykla prijungta prie Profesinio mokymo centro „Žirmūnai“, po sujungimo su Profesinio mokymo centro „Žirmūnai“ Druskininkų filialu įsteigtas Profesinio mokymo centro „Žirmūnai“ Pietų Lietuvos filialas.

5. Mažėjant mokinių, besimokančių pagal pirminio profesinio mokymo programas, 2018–2022 mokslo metais daugėja besimokančiųjų pagal tęstinio profesinio mokymo programas – vis aktualesnis tampa suaugusių asmenų perkvalifikavimo poreikis, naujų ar papildomų kompetencijų suteikimas. Mokinių skaičiaus kaita valstybinėse profesinio mokymo įstaigose 2018–2022 mokslo metais pateikiama šioje lentelėje:

Metai (spalio 1 d. duomenys)	2018–2019 m. m.	2019–2020 m. m.	2020–2021 m. m.	2021–2022 m. m.
Mokinių, besimokančių pagal pirminio profesinio mokymo programas, skaičius	31 494	27 322	26 106	25 021
Mokinių, besimokančių pagal tęstinio profesinio mokymo programas, skaičius	5 356	8 127	1 903	12 777
Iš viso mokinių, besimokančių pagal profesinio mokymo programas	36 850	35 449	38 009	37 798

6. Viena iš svarbiausių švietimo kokybės sąlygų yra profesijos ir bendrojo ugdymo mokytojų dalykinė ir profesinė kompetencija. Profesinio mokymo įstaigose 2021–2022 mokslo metais dirbo 2 948 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 657 (22,3 proc.) bendrojo ugdymo mokytojai ir 1 765 (59 proc.) profesijos mokytojai. Iš viso 2 538 (86 proc.) pedagoginiai darbuotojai, turintys aukštąjį išsilavinimą, iš jų 1 694 (67 proc.) turintys pedagoginį išsilavinimą. Bendroji informacija apie pedagoginius darbuotojus profesinio mokymo įstaigose pateikiama šioje lentelėje:

Mokslo metai	Pedagoginių darbuotojų, dirbančių profesinio mokymo įstaigose 2018–2022 m. m., skaičius									
	Mokytojai		Profesijos mokytojai		Švietimo pagalbos specialistai			Vadovaujantis pedagoginis personalas		
	Iš viso	Iš jų su aukštuoju išsilavinimu	Iš viso	Iš jų su aukštuoju išsilavinimu	Socialiniai pedagogai	Specialieji pedagogai	Psichologai	Direktorius	Direktoriaus pavaduotojas, skyrių vedėjai	Praktikos vadovai
2018–2019	735	719 (97 proc.)	1 711	1 353 (79 proc.)	66	11	23	55	208	27
2019–2020	690	679 (98 proc.)	1 793	1 416 (79 proc.)	67	9	23	48	207	23
2020–2021	698	684 (98 proc.)	1 794	1 439 (80 proc.)	68	13	26	48	214	21
2021–2022	657	652 (99 proc.)	1 765	1 410 (80 proc.)	65	12	24	52	203	18

ANTRASIS SKIRSNIS SITUACIJA LIETUVOS DARBO RINKOJE

7. Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis, 2020 metų pabaigoje Lietuvos darbo rinkoje dirbo 1,352 mln. žmonių, o 2021 metų pabaigoje – 1,375 mln. žmonių.

8. 2020 m. daugiausia užimtų gyventojų dirbo specialistais – 334,6 tūkst. (24,6 proc. visų dirbančių gyventojų), kvalifikuotais darbininkais ir amatininkais – 188,2 tūkst. (13,9 proc.) bei paslaugų sektoriaus darbuotojais ir pardavėjais – 183,2 tūkst. (13,5 proc.). Mažiausiai užimtų gyventojų dirbo kaip kvalifikuoti žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojai – 49,7 tūkst. (3,7 proc.) ir įstaigų tarnautojai – 65,9 tūkst. (4,8 proc.).

9. Palyginti su 2019 ir 2020 metais, 2021 metais augo darbuotojų poreikis daugumoje veiklos sričių. 2019 m. pabaigoje fiksuota 17 271 laisva darbo vieta, 2020 m. pabaigoje – 15 648, o

2021 m. pabaigoje – 24 416. Darbo rinkoje didžiausias trūkumas buvo juntamas transporto ir saugojimo; apdirbamosios gamybos; didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto; viešojo valdymo ir gynybos bei žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo veiklos sričių darbuotojų. Užimtumo tarnybos duomenimis, daugiausiai 2021 m. registruotų laisvų darbo vietų buvo skirta kvalifikuotiems darbininkams – 52,6 proc.

10. Iš visų 2020 m. užimtų gyventojų 47,9 proc. turėjo aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą, 38,4 proc. – vidurinį su (arba be) profesine kvalifikacija; 9 proc. – specialųjį vidurinį išsilavinimą. Pagrindinį išsilavinimą su profesine kvalifikacija arba žemesnį išsilavinimą turėjo 4,7 proc. dirbančių gyventojų.

11. Lietuvos darbo rinkoje per paskutiniuosius 10 metų (2012–2022 metais) labiausiai trūkstamų darbuotojų skaičius augo transporto ir saugojimo – daugiau kaip 5 kartus – bei informacijos ir ryšių – 5,3 karto – srityse. Tuo tarpu laisvų darbo vietų sumažėjimas pastebimas tik nekilnojamojo turto operacijų veiklos srityje.

12. 2020 m. ir vyrų, ir moterų didžiausias užimtumo lygis buvo 35–39 metų amžiaus grupėje. Vyrų užimtumo lygis šioje amžiaus grupėje sudarė 88,7 proc., moterų – 85,3 proc. 15–24 metų amžiaus vaikinų užimtumo lygis siekė 30,5 proc., merginų – 28,3 proc. 2020 m. dirbo 15,9 proc. 65 metų ir vyresnių vyrų ir 8,3 proc. to paties amžiaus moterų.

TREČIASIS SKIRSNIS DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

13. 2019–2020 m. pastebimas gyventojų mažėjimas ir migracija iš Šiaulių, Panevėžio bei Alytaus regionų ir gyventojų skaičiaus didėjimas Klaipėdos, Kauno bei Vilniaus regionuose. Gyventojų skaičiaus prognozės numato, kad iki 2025 m. žymų gyventojų skaičiaus augimą pajus Vilniaus regionas (+17 tūkst.), o didžiausią netektį patirs Panevėžio regionas (–18,9 tūkst.). Vystant profesinio mokymo prieinamumą regionuose, aktualu sutelkti išteklius, racionaliai juos panaudoti, didžiuosiuose regionuose plėtoti profesinio mokymo ekselenciją atskirose švietimo srityse.

14. Dėl demografinių tendencijų mažėjant gyventojų skaičiui, aktualu spręsti profesinio mokymo prieinamumo išsaugojimą teritorijose, kuriose veikia silpnėjančios profesinio mokymo įstaigos su mažėjančiu mokinių skaičiumi. Profesinio mokymo tinklo stiprinimas reorganizuojant profesinio mokymo įstaigas ir sujungiant ar prijungiant prie stipresnių darinių padės išsaugoti profesinio mokymo pasiūlą regionuose.

15. Vietovėse, kuriose neigiama gyventojų skaičiaus dinamika yra didelė, aktualu spręsti ir bendrojo ugdymo bei suaugusiųjų švietimo prieinamumo klausimą, telkiant bei stiprinant įstaigas, išsigrūdinant įgyvendinamas programas.

16. Detali Tinklo vystymo prielaidų analizė tarptautiniu, nacionaliniu ir regionų bei savivaldybių mastu ir išvados pateikiami Plano 1 priede.

III SKYRIUS TINKLO VYSTYMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, KRITERIJAI IR POVEIKIO VERTINIMAS

17. Tinklo vystymo tikslas – profesinio mokymo prieinamumo ir kokybės bei paslaugų atitikties nacionaliniams ir regioniniams ūkio raidos ir darbo rinkos poreikiams užtikrinimas.

18. Tinklo vystymo uždaviniai:

18.1. optimizuoti valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklą;

- 18.2. optimizuoti vykdomų profesinio mokymo programų pasiūlą teritoriniu principu;
- 18.3. optimizuoti ir sutelkti žmogiškuosius išteklius regiono profesinio mokymo įstaigose;
- 18.4. optimizuoti profesinio mokymo įstaigų turtą ir tikslingai paskirstyti investicijas į infrastruktūrą;
- 18.5. užtikrinti kokybišką profesinio mokymo paslaugų prieinamumą.
19. Tinklo vystymo esminės nuostatos:
- 19.1. profesinio mokymo programų atitiktis derinama su nuolat kintančiais darbo rinkos poreikiais, jų pasiūla siejama su šalies ir regionų ūkine, socialine ir kultūrine raida;
- 19.2. įvertinami demografiniai pokyčiai bei prognozės šalyje;
- 19.3. tinklas vystomas kompleksiskai: analizuojamas bendrojo ugdymo, profesinio mokymo programų, mokyklų tipų ir paskirčių išdėstymas tam tikroje savivaldybės, regiono ar šalies teritorijoje, jų įvairovė;
- 19.4. vertinamas ekonominis atskirų profesinio mokymo įstaigų išlaikymo pagrįstumas.
20. Tinklo vystymo prioritetai:
- 20.1. profesinio mokymo paslaugų prieinamumo išsaugojimas teritorijose (pvz., Kretingoje, Varėnoje, Vilkijoje), kuriose veikia silpnėjančios profesinio mokymo įstaigos su mažėjančiu mokinių skaičiumi ar prognozuojamas tolesnis gyventojų skaičiaus mažėjimas;
- 20.2. profesinio mokymo paslaugų stiprinimas ir išteklių sutelkimas, įvertinus demografinės regionų prognozes (pvz., Šiaulių, Panevėžio, Utenos regionuose);
- 20.3. didžiuosiuose regionuose (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos) priimami sprendimai, leidžiantys visiškai išgryninti vykdomas programas, racionaliau panaudoti žmogiškuosius bei infrastruktūros išteklius;
- 20.4. didžiuosiuose miestuose – Vilniuje ir Kaune, kur juntamas didžiausias poreikis stiprinti inžinerijos, statybos ir technologijų pramonės profesinio mokymo paslaugas bei telkti pridėtinę vertę kuriančias kompetencijas, priimami sprendimai, leidžiantys stiprinti atskirų sektorių profesinio mokymo kokybę.
21. Tinklas tvarkomas ir sprendimai priimami analizuojant esamą visų profesinio mokymo teikėjų tinklą ir atsižvelgiant į šiuos kriterijus:
- 21.1. demografinių pokyčių prognozes;
- 21.2. profesijų ir kvalifikacijų paklausos prognozes (tarptautinis kontekstas, nacionalinis kontekstas, regioninis kontekstas);
- 21.3. profesinio mokymo paslaugų prieinamumas;
- 21.4. valstybės ir savivaldybių poreikius papildyti darbo rinką naujais specialistais ar tobulinti esamų specialistų profesinę kvalifikaciją (juos perkvalifikuoti).
22. Numatomas Tinklo pertvarkos rezultatų vertinimas kriterijais pateikiamas šioje lentelėje:

Kriterijus	Pagrindiniai rezultatų rodikliai	
	2022 01 01	2022 12 31
		Juridinių asmenų skaičius – 56
Teikiamų profesinio mokymo paslaugų kokybė	Profesinio mokymo įstaigų, kuriose nevykdomas profesinis mokymas pameistrystės mokymo forma, dalis – 39 proc.	Profesinio mokymo įstaigų, kuriose nevykdomas profesinis mokymas pameistrystės mokymo forma, dalis – 34 proc.

	Profesinio mokymo įstaigų, kurių absolventų, dirbusių šeštą mėnesį po formaliojo profesinio mokymo programos baigimo, dalies rodiklis nesiekia 65 proc., dalis – 37 proc.	Profesinio mokymo įstaigų, kurių absolventų, dirbusių šeštą mėnesį po formaliojo profesinio mokymo programos baigimo, dalies rodiklis nesiekia 65 proc., dalis – 30 proc.
	Profesinio mokymo įstaigų, įgyvendinančių programas, kurios teikia aukštą pridėtinę vertę turinčias kvalifikacijas, dalis – 34 proc.	Profesinio mokymo įstaigų, įgyvendinančių programas, kurios teikia aukštą pridėtinę vertę turinčias kvalifikacijas, dalis – 37 proc.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Planas įgyvendinamas šiais etapais:

23.1. priimami sprendimai dėl profesinio mokymo įstaigų reorganizavimo. Reorganizavimo procedūros pradedamos ne vėliau kaip iki 2022 metų balandžio 30 dienos;

23.2. reorganizuotos įstaigos veiklą pradeda 2022 metų rugsėjo 1 dieną;

23.3. reorganizuotos įstaigos iki 2022 metų gruodžio 31 dienos atlieka vidinį žmogiškųjų, infrastruktūros ir kitų išteklių įsivertinimą bei sudaro optimizavimo planą;

23.4. reorganizuotos įstaigos iki 2022 metų gruodžio 31 dienos įsivertina sutartinius įsipareigojimus ir pereina prie bendrų informacinių išteklių bei registrų naudojimo įstaigos viduje.

24. Detalus Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ir struktūros pertvarkos 2022 metų planas pateikiamas Plano 2 priede.